เพราะหลงจึงไม่เชื่อเรื่องกรรม

ผู้ใดมีความคิดหรือความเห็นเกิดขึ้นไม่ว่าเมื่อใดก็ตามว่าบางเวลากรรมดีก็ให้ผลไม่ดี หรือบางเวลากรรมชั่วก็ให้ผลดี ผู้นั้นมีความคิดความเห็นผิดจากความจริงแล้ว หลงแล้ว มีโมหะแล้ว จะสามารถทำอะไรๆ ผิดๆ ได้ตามอำนาจของความหลง

หากไม่รีบแก้ไขเสีย ดังเช่นบางคนเมื่อจะให้ทานเกิดความคิดขึ้นว่า ให้ทำไม ทำให้เสียเงินทองของเราเปล่าๆ ถ้าการให้ทานเป็นการทำดีจริง ทำไมผู้ให้จึงกลับเป็นผู้เสียคือเสียเงิน

ทำไมผู้ให้ซึ่งว่าเป็นผู้ทำดีจึงไม่เป็นผู้ได้ การคิดเช่นนี้ สงสัยเช่นนี้ เรียกได้ว่าเป็นไปด้วยอำนาจของโมหะ การทำทานเป็นการทำดี ผลที่ได้รับต้องเป็นผลดี การเสียเงินหรือสิ่งของไปในการทำทานนั้น หาใช่เป็นการได้ผลไม่ดีจากการทำดีไม่

ที่จริงผลกรรมคือการกระทำนั้น บางทีก็แยกออกให้เห็นถนัดชัดเจนยาก ว่ากรรมดีให้ผลดีเสมอ กรรมชั่วให้ผลชั่วเสมอ

และเพราะแยกออกให้เห็นยากเช่นนี้ ผู้มีโมหะจึงเห็นผิดไปเสียเป็นส่วนมาก ว่ากรรมดีไม่ให้ผลดี กรรมชั่วไม่ให้ผลชั่ว อย่างเช่นที่ยกมากล่าวแล้ว การทำทานซึ่งเป็นการทำดี แต่ต้องเสียเงิน ไม่ได้เงิน

เพื่อให้เห็นง่ายขึ้น ชัดขึ้น ถึงเรื่องผลของกรรมหรือการกระทำ ท่านสอนวิธีไว้ดังนี้ คือ ท่านให้แยกผลของการกระทำแต่ละอย่างออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ

ผลของกรรมฝ่าย ๑
และผลของกิริยาฝ่าย ๑

การให้ทานนั้น ผลของกิริยาคือต้องเสียทรัพย์หรือสิ่งของทุกที แต่ผลของกรรมต้องเป็นความอิ่มเอิบใจ เป็นความสุขทั้งแก่ตนเอง ผู้ให้และแก่ผู้รับ เป็นบุญที่จะสั่งสมตัวเองต่อไปไม่จบสิ้น

การทำกรรมทุกอย่างแยกผลออกได้ ๒ ฝ่ายเช่นนี้ ผลฝ่ายกิริยาจะปรากฏทันที เช่น คนลักขโมยของเขา ผลฝ่ายกิริยาจะทำให้ได้ของมาทันที แต่ผลฝ่ายกรรมเกี่ยวแก่กาละ จะเห็นชัดต้องรอ

เช่น คนลักขโมยเขานั่นแหละ ได้รับผลฝ่ายกิริยาคือได้ข้าวของไปทันทีแล้ว แต่ผลฝ่ายกรรมเมื่อรอจนถึงเวลาก็จะได้รับ เช่น รอพอได้คิดก็จะต้องทรมานใจ เพราะกลัวถูกจับ รอต่อไปพอถูกจับได้ก็จะต้องได้รับโทษ เช่นนี้เป็นต้น

การฝึกแยกผลของการกระทำเช่นนี้ จะเห็นชัดเจนทั้งผลของกิริยาและผลของกรรม เมื่อสามารถเห็นผลทั้งสองชัดเจน โมหะก็จะเบาบางลง จะทำสิ่งใดก็จะรู้จักยับยั้ง ไม่ทำที่เป็นการไม่ดี ผลที่ได้รับก็ย่อมเป็นความสุขสงบ ตามควรแก่การกระทำที่มีโมหะหรือความหลงเป็นพื้นฐาน มากน้อยเพียงใด

การกระทำทุกอย่าง ทั้งดีและไม่ดี เมื่อทำแล้ว ไม่ลบเลือนไปไหน จะสั่งสมตัวเองอยู่ตลอดเวลา อยู่ภายในใจของผู้กระทำนั้นเอง เป็นพื้นฐานแห่งจิตใจของผู้กระทำนั้นเอง ทำดีมาก พื้นฐานของจิตใจก็ดีมาก ทำไม่ดีมาก พื้นฐานของจิตใจก็ไม่ดีมาก

ความจริงมีอยู่เช่นนี้ แต่ผู้มีโมหะหรือความหลงมากจักไม่ยอมรับความจริงนี้ จักพยายามลบล้างปฏิเสธความจริงนี้ คือจักกล่าวว่าทำแล้วก็เป็นอันแล้วกันไป ไม่มีผลเหลืออยู่เป็นความดีความชั่วที่ยั่งยืนตลอดไปทุกภพทุกชาติ

บุคคลประเภทดังกล่าวจึงมักทำกรรมโดยมุ่งผลฝ่ายกิริยาเท่านั้น มิได้คำนึงถึงผลฝ่ายกรรมที่ต้องขึ้นแก่กาละดังกล่าวแล้ว นั้นก็คือบุคคลประเภทดังกล่าวมักจะทำอะไรก็ได้ที่ต้องการจะทำ โดยไม่ต้องคิดว่าเป็นการทำชั่วหรือทำดี ทำผิดหรือทำถูก ควรทำหรือไม่ควรทำ

บุคคลประเภทที่มีโมหะหรือความหลงมากขนาดนี้ จะทำอะไรลงไปโดยไม่คิดถึงอดีต ไม่คิดถึงอนาคต ที่ว่าไม่คิดถึงอดีต ในที่นี้หมายความว่า ไม่คิดถึงเรื่องราวทำนองเดียวกับที่ตนกำลังจะทำ ซึ่งเคยมีผู้กระทำมาก่อนแล้ว มีผลเสียหายมาก่อนแล้ว

เช่น เมื่อจะทุจริตคิดคดโกง ก็ทำลงไปเลย ไม่คิดถึงคนอื่นที่เคยทุจริตเช่นนั้นมาก่อนแล้วว่าได้รับผลเช่นไรจากการกระทำเช่นนั้น ความไม่คิดถึงอดีตเช่นนี้ทำให้ไม่มีเครื่องยับยั้งต้องการทำเป็นทำ ซึ่งผลนั้นไม่มีเป็นอื่น ต้องเป็นผลที่ตรงต่อเหตุเสมอ ทำเหตุไม่ดีผลก็ต้องไม่ดี ทำเหตุดีผลจึงจะดี

ที่ว่าไม่คิดถึงอนาคต ในที่นี้หมายความว่า ไม่คิดถึงให้ไกลออกไปข้างหน้า ว่าเมื่อทำแล้วจะได้รับผลดีเพียงเฉพาะหน้าหรือจะได้รับผลดีต่อไปในภายหน้าด้วย ผู้ที่คิดถึงอนาคตในแง่ดังกล่าว เมื่อจะทำอะไรที่ไม่ดี จะต้องคิดได้แน่นอนถึงผลไม่ดีที่จะเกิดขึ้นข้างหน้า เช่น เมื่อจะทุจริตคิดคดโกงไม่ทำลงไปทันที

แต่คิดให้ไกลออกไปว่าผลของการกระทำเช่นนั้นจะเป็นอย่างไร ก็ย่อมจะต้องคิดได้

แน่นอนว่าจะต้องเป็นผลไม่ดี จะต้องเป็นความทุกข์ เห็นง่ายๆ ก็เช่นทุกข์เพราะกลัวจถูกจับได้ จะถูกลงโทษ แม้เพียงความกลัวว่าจะถูกลงโทษก็เป็นทุกข์อย่างยิ่งแล้วสำหรับผู้กระทำทุจริต

ฉะนั้น เมื่อต้องได้รับโทษเข้าจริงๆ จะเป็นทุกข์สักเพียงไหน การคิดถึงอนาคตเช่นนี้เท่ากับมีเครื่องยับยั้งไม่ทำอะไรลงไปตามอำนาจความปรารถนาต้องการ โดยไม่คำนึงถึงว่าเป็นการทำดีหรือทำชั่ว

โมหะหรือความหลงของผู้ไม่รู้จักคิดถึงอดีตไม่รู้จักคิดถึงอนาคตดังกล่าวแล้วนั้น เป็นเหตุอันแท้จริงให้เกิดการทำไม่ดี ไม่ชอบไม่ถูกไม่ควรขึ้นเนืองๆ เรียกได้ว่าไม่เว้นวันและวันหนึ่งมากมายหลายสิบเรื่อง ทั้งที่เป็นเรื่องเปิดเผยอื้อฉาว และที่เป็นเรื่องปิดบังซ่อนเร้น

การทำลายโมหะดังกล่าวให้หมดสิ้นไป ควรจะทำได้ด้วยการฝึกสอนอบรมจิตใจให้คิดถึงอดีตและอนาคตในทำนองดังกล่าวแล้วไว้ให้สม่ำเสมอ เรียกง่ายๆ ว่า หมั่นสอนใจตัวเองไว้เสมอๆ

ในข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวันหรือเรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังจากคนนั้นเล่าคนนี้เล่า จะเป็นเครื่องช่วยในการสอนใจตัวเองได้อย่างดี ขอเพียงได้สนใจและมีความตั้งใจจริงที่จะอบรมตนเองเท่านั้น อันความสนใจและตั้งใจจริง ที่จะอบรมตนเองนี้สำคัญมาก ขาดเสียไม่ได้ ถ้าขาดเสียก็จักไม่ได้รับความสำเร็จ คือจักไม่สามารถทำลายโมหะหรือความหลงดังกล่าวได้

และถ้าผู้ใดไม่พยายามเลยที่จะทำลายโมหะในใจตน โมหะของผู้นั้นจะไม่มีเวลาบรรเทาเบาบางลงได้ แต่จะยิ่งเพิ่มพูนพอกหนาขึ้นทุกที เป็นเหตุก่อทุกข์โทษภัยแก่เจ้าตัวยิ่งขึ้นทุกที